

OPETUKSEN KEHITTÄMISYKSIKKÖ

TieVie – Valtakunnallinen tieto- ja viestintätekniikan opetusikäyttöön koulutus

Hankkeen raportointi 2002
Yliopistojen yhteistyöhanke
10.1.2003

1. Hankkeen nimi

TieVie – Valtakunnallinen tieto- ja viestintätekniikan opetusikäyttöön koulutus

2. Kuvaus hankkeen ydinsisällöstä

Tavoite. TieVie-verkoston tavoitteena on ollut toteuttaa valtakunnallista tieto- ja viestintätekniikan opetusikäyttöön koulutusta sekä kouluttaa tv:t:n opetusikäyttöön kouluttajia ja tukihenkilöitä Suomen yliopistoihin. Koulutusta on järjestetty ope.fi tavoitteiden suuntaisesti tasoilla II ja III. Vuoden 2002 aikana on toteutettu kaksi koulutuskokonaisuutta; TieVie-koulutus, 5 ov (26.8.2002 - 14.2.2003), jossa on ollut mukana 160 osallistujaa ja TieVie-kouluttajakoulutus, 10 ov (22.4.2002 - 7.3.2003), johon on osallistunut 85 osallistujaa.

Kohderyhmä. TieVie-koulutus (5 ov) on suunnattu Suomen yliopistojen opetushenkilökunnalle. Etusijalla ovat olleet virtuaaliyliopistohankkeissa toimivat opettajat. TieVie-kouluttajakoulutus (10 ov) on suunnattu yliopistojen henkilöstökouluttajille ja kouluttajiksi aikoville sekä laitosten tv-tukihenkilöille. Molemmassa koulutuksessa on ollut mukana osallistujia kaikista Suomen yliopistoista. Jos kohderyhmäksi lasketaan kaikki TieVie-koulutusten kouluttajat, seminaarialustajat, mentorit, verkkotuutorit ja materiaalityöntekijät, niin TieVie-hankkeen kanssa on vuosittain kosketuksissa noin 500 verkko-opetuksen asiantuntijaa. TieVie-portaalin kautta kouluttajat, koulutussuunnittelijat ja muut asiasta kiinnostuneet ovat saaneet malleja ja materiaalia omiin henkilöstökoulutuksiinsa ja yliopisto-opettajat runsaasti esimerkkejä eri tieteenalojen opetuskokeiluista. Hyödynsääjia TieVie-hankkeessa ovat myös opiskelijat, jotka ovat opettajien toteuttamisen kehittämishankkeiden myötä saaneet uusia, entistä joustavampia ja monimuotoisempia kurssien suoritusmahdollisuuksia.

3. Kuvaus hankkeen seurannan ja arvioinnin kohteista

Seurannan ja arvioinnin kohteet. TieVie-koulutusten kaikista osakokonaisuuksista (lähiseminaarit, verkkojaksot, taitokurssit) ja koulutuksista kokonaisuutena on kerätty yksityiskohtainen osallistujapalautte TieVie-portaaliin. Paikallisryhmien mentorit ovat keränneet jatkuvaa palautetta ohjaustapaamisissa ja arvioineet mentoroinnin onnistumista mentorin päiväkirjassa. Lisäksi TieVie-portaaliin on rakennettu palautekanava jatkuvan palautteen antamiseen. TieVie-suunnitteluryhmältä, yhteyshenkilöiltä ja mentoreilta palautetta on saatu yhteisen sähköpostillisten välityksellä. Palautteissa esiin tulleisiin kehittämissideoihin ja toiveisiin on pyritty vastaamaan välittömästi. Koulutusten rakenteeseen ja sisältöön liittyvä palautte on analysoitu suunnitteluryhmässä ja tuloksia on hyödynnetty vuoden 2003 - 2005 koulutusten suunnittelussa. Hankkeesta on myös tekeillä kaksi pro gradu tutkielmaa: "Törmä, S. Yhteisöllisyys verkostopohjaisessa TieVie-virtuaaliyliopistohankkeessa" ja "Salmela, P. - Turtiainen, S. Aikuisopiskelijan kokemuksia verkkotyöskentelystä".

Keskeisimmät tulokset. Molemmat koulutukset ovat antaneet osallistujille omakohtaisen kokemuksen opiskelusta verkkoympäristössä ja tarjonneet konkreettisen mahdollisuuden verkostoitumiseen muiden yliopistojen osallistujien kanssa. Koska koulutuksen aikana jokainen osallistuja on suunnitellut ja toteuttanut tv:t:ää soveltavan opetuksen kehittämishankkeen, on koulutuksella ollut välitöntä vaikutusta yliopistojen opetusikäyttöön. TieVie-kouluttajakoulutuksen osallistujat ovat toteuttaneet kehittämishankkeinaan henkilöstökoulutuksia, ja sitä kautta laajentaneet tv:t:n opetusikäyttöön koulutustarjontaa yliopistossa ja lisänneet tieto- ja viestintätekniikan käyttöä koulutuksen välineenä henkilöstökoulutuksessa. Valtakunnallinen koulutuskonsepti on luonut jaettua näkemystä laadukkaan henkilöstökoulutuksen toteuttamisesta ja parantanut yhteistyömahdollisuuksia koulutuksen toteuttamiseen yliopistojen välillä.

Suoritettut opintoviikot

Koulutus	v. 2002 toteutetut opintoviikot koulutuksen laajuudesta (arvio)	Osallistujamäärä	Suoritusprosentti (%)	Suoritettut opintoviikot vuonna 2002 (ov)	Lähiopetuksen osuus (%) (arvio)	Verkko-opetuksen osuus (%) (arvio)
TieVie-koulutus 2001 – 2002	1/5	200	66	132	30	70
TieVie-kouluttajakoulutus 2001 – 2002	2/10	60	80	96	30	70
TieVie-koulutus 2002 – 2003	4/5	160	90 (arvio)	576	30	70
TieVie-kouluttajakoulutus 2002 - 2003	8/10	85	90 (arvio)	612	30	70
Yhteensä		505	81,5	1416	30	70

4. Kuvaus hankkeen organisoinnista

TieVie-hankkeen koordinaatio on hoidettu Oulun yliopistoista yhden kokopäiväisen koordinaattorin ja yhden osa-aikaisen (6 kk) koulutusassistentin voimin. TieVie-koulutusten suunnittelu ja kehittäminen on tapahtunut yhteistoiminnallisesti TieVie-suunnitteluryhmässä, johon kuuluu yhteensä 11 jäsentä (ks. <http://tievie.oulu.fi/yhteystiedot/yhteystiedot.htm>). Vuoden 2002 aikana suunnitteluryhmä on kokoontunut 3 kertaa. Yhteistä suunnittelutyötä on tehty myös puhelinneuvotteluilla ja sähköpostillisten välityksellä. Koulutusten markkinointi ja osallistujien valinta on tapahtunut yliopistoihin rekrytoitujen TieVie-yhteys henkilöiden kautta (ks. <http://tievie.oulu.fi/yhteystiedot/yhteyshenkilot.htm>). Jokaisessa yliopistossa on lisäksi 1-4 mentoria, jotka ovat vastanneet paikallisryhmien mentorryhmien ohjaamisesta ja osallistujien kehittämishankkeiden tukemisesta (ks. <http://tievie.oulu.fi/yhteystiedot/mentorit2002.htm>).

TieVie-suunnitteluryhmän jäsenet ovat itse toimineet koulutusten suunnittelijoina, toteuttajina ja kouluttajina. Siksi sitoutuminen tehtyihin päätöksiin on ollut lähes 100 prosenttista. Konkreettinen suunnittelu- ja koulutusyhteistyö on vaatinut aitoa jakamista ja yhteistyön kautta on päässyt näkemään toisten yliopistojen toimintatapoja ja hyödyntämään osaamista käytännössä. TieVie-yhteys henkilöt ovat kiitelleet koulutusten toteutuksessa sitä, että ne on ollut mahdollista liittää osaksi yliopistojen omaa (virtuaaliyliopiston) kehittämistoimintaa. Koulutusten organisoinnissa verkostoituminen on osoittautunut tärkeäksi myös osallistujien kannalta. Osallistujat ovat pitäneet mahdollisuutta verkostoitumiseen ja kollegoiden tapaamiseen muista yliopistoista TieVie-koulutuksen tärkeimpänä lisäarvona. Myös tietoisuuden lisääntymistä muiden yliopistojen tv:n opetuskäytön nykytilasta on osallistujien pidetty tärkeänä. Osallistujapalautteissa TieVie-hanke on selvästi näyttäytynyt yhtenä merkittävänä yhteisen toimintakulttuurin rakentajana ja yhteisöllisyyden lisääjänä tiedeyhteisössämme.

5. Ohjelmaa toteuttavat toimenpiteet ja osahankkeet

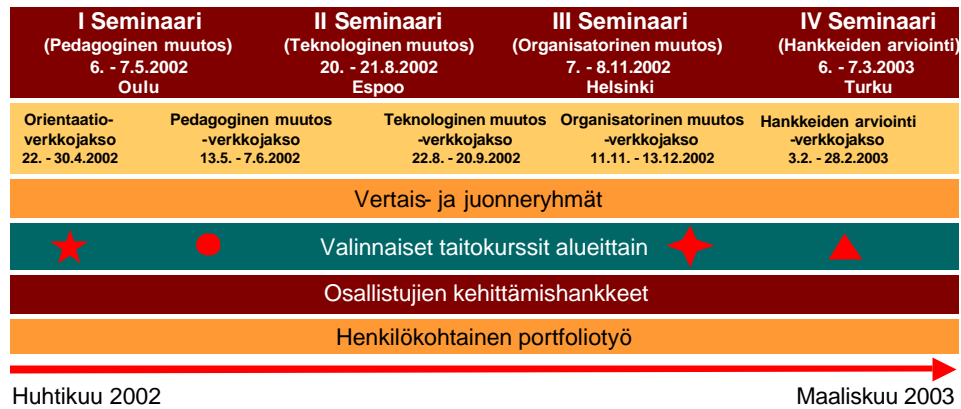
TieVie-koulutus on rakentunut kahdesta valtakunnallisesta lähiseminaarista (4 pv), viidestä kaikille yhteisestä verkkojaksosta, paikallisten mentorryhmien tapaamisista, alueellisista taitokursseista sekä oman opetuksen kehittämishankkeen toteuttamisesta. TieVie-koulutukseen on osallistunut on osallistunut 160 osallistujaa. Koulutuksen osana on toiminut 25 yliopistokohtaista mentorryhmää, 36 mentorin johdolla. Yhteensä mentorit ovat järjestäneet n. 100 lähitapaamista, joissa osallistujat ovat saaneet omaan kehittämishankkeeseensa liittyvää henkilökohtaista ohjausta ja palautetta.

Kuvio 1. TieVie-koulutuksen (5 ov) rakenne vuonna 2002 – 2003.

TieVie-kouluttajakoulutus, 10 ov (22.4.2002 - 7.3.2003) on tukenut virtuaaliyliopistoverkoston kehittämistä kouluttamalla tieto- ja viestintätieteiden opetuskäytön kouluttajia, tukihenkilöitä sekä osaajia yliopistoihin ja niiden virtuaaliyliopistohankkeisiin. Koulutus on rakentunut neljästä valtakunnallisesta lähiseminaarista (8 pv), viidestä kaikille

yhteisestä verkkojaksosta, vertais- ja juonneryhmätyöskentelystä, alueellisista taitokursseista, itsenäisestä kirjallisuuteen perehtymisestä, henkilökohtaisesta portfoliotyöstä sekä oman opetuksen kehittämishankkeen toteuttamisesta. Vuoden 2002 koulutukseen on osallistunut 85 osallistujaa.

Kuvio 2. TieVie-kouluttajakoulutuksen (10 ov) rakenne vuonna 2002 - 2003.

TieVie-taitokurssit. Vuoden 2002 aikana on osana TieVie-koulutuksia järjestetty alueellisia taitokursseja yhteensä 60 kurssia, joille on osallistunut yhteensä n. 500 osallistujaa. Taitokurssit ovat olleet pääasiassa teknisiä valmiuksia tukevia lyhyitä koulutuskokonaisuuksia (laajuus 4 h – 2 ov). Järjestetyt taitokurssit on esitetty kootusti liitteessä 1.

TieVie-portaali ja sisällön tuotanto. TieVie-koulutusten tueksi rakennettu TieVie-portaali (<http://www.tievie.fi>), palvelee paitsi mukana olevia osallistujia, mentoreita, yhteyshenkilöitä ja kouluttajia myös muita tv:n opetuskäytöstä kiinnostuneita. Osa portaalista on toteutettu www-sivuina, osassa on takanaan Oracle-tietokanta. TieVie-portaali on kaikille avoin lukuun ottamatta osallistujien henkilökohtaisia koulutustuotoksia, osallistujapalautteita ja mentorien päiväkirjoja. Jokaisen TieVie-verkkojakson tueksi on tuotettu oma koulutusmateriaalinsa, jotka ovat julkaistu TieVie-portaalin koulutusresursseissa ja ovat kaikkien hyödynnettävissä. Myös kaikki lähiseminaarien materiaalit on dokumentoitu portaaliin.

6. Kuvaus rahoituksesta ja hankkeen tuloslaskelma

Rahoitus. Oulun yliopisto on saanut opetusministeriötä TieVie-hankkeen toteuttamiseen ja kohdennettavaksi verkostoyhteistyökumppaneille yhteensä 319 600 €. Yliopistojen omarahoitusosuutta on tämän tyyppisessä hankkeessa vaikea tarkasti arvioida. Laskennallinen omarahoitusosuus TieVie-hankkeen osalta koostuu mm. seuraavista kustannuksista:

- osallistujien matka- ja majoituskustannukset sekä päivärahat koulutusten ajalta 200 000 €
  - osallistujien palkkakustannukset koulutusten ajalta 300 000 €
  - paikkakuntakohtaisten ohjaajien palkkiot, tekninen tuki ja koulutustilat 60 000 €
  - hallinnon yleiskustannukset (5 %) 24 500 €
  - lisäksi runsaasti TieVie-suunnitteluryhmän jäsenten virkatyötä
- Yhteensä 584 500 €

Taulukko 1. TieVie-hankkeen kokonaisrahoitus.

Opetusministeriön rahoitusosuus	319 600 €
Yliopistojen omarahoitusosuus	584 500 €
Hankkeen kokonaisrahoitus yhteensä	904 100 e

Opetusministeriön TieVie-hankkeelle myöntämä rahoitus (319 600 euroa) on kohdennettu yhteistyösapuolten kesken taulukon 2 mukaisesti.

Taulukko 2. TieVie-hankkeen rahoituksen kohdentuminen yliopistoittain vuonna 2002.

	OY	JY	HY	TKK	TY	KY	TaY
TieVie-koulutus							
Lähiseminaarit		13 455			13 455		
Verkkojaksot	16 819	13 455		13 455	13 455		
TieVie-kouluttajakoulutus							
Lähiseminaarit	10 091		10 091	10 091	10 091		
Verkkojaksot	15 137	11 773	11 773		11 773		
Taitokurssit	7405	5978	16762		8745	6962	5445
Koordinaatio ja portaali	84 935						
Matkakustannukset	1682	1682	1682	1682	1682		
Siirtymä vuodelta 2001 (vuoden 2001 koulutusten loppuun saattaminen)	18 771	10131			6764		

Yhteensä	154 840 €	56 474 €	40 308 €	25 228 €	65 965 €	6 962 €	5 445 €
-----------------	------------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	----------------	----------------

Taulukko 3. Tuloslaskelma vuodelta 2002.

Palkat ja palkkiot HY: 21 350 € JY: 33 344 € OY: 105 368 € TKK: 23 297 € TY: 23 237 €	yhteensä 206 596 €
Laitteet, ohjelmistot ja tarvikkeet HY: JY: OY: 3 766 € TKK: TY: 500 €	yhteensä 4 266 €
Ostopalvelut HY: 9 025 € JY: 2 291 € KY: 6 962 € OY: 14 733 € TaY: 5 445 € TKK: 979 € TY: 5 210 €	yhteensä 44 645 €
Matkakustannukset HY: 1 230 € JY: 2 407 € OY: 13 200 € TKK: 952 € TY: 1 682 €	yhteensä 19 471 €
Yleiskustannukset (hallintoveloitus)	
Muut (mm. koulutustilat, tarjoilut) HY: JY: 5 559 € OY: 3 852 € TKK: TY:	yhteensä 9 411 €
Jäljellä¹ HY: 8 700 € JY: 12 873 € OY: 13 921 € TKK: TY:	yhteensä 35 494 €
Yhteensä	yhteensä 319 883 €

7. Lisätiedot

Tytti Tenhula, projektipäällikkö
Oulun yliopisto, opetuksen kehittämissyksikkö
PL 8000, Pentti Kaiteran katu 1
90014 Oulun yliopisto
p. 08 - 553 4021, 040 - 588 2327
tytti.tenhula@oulu.fi

¹ Vuonna 2002 alkaneet koulutukset päättyvät huhtikuussa 2003. Koulutuksen toteutetaan loppuun vuoden 2002 rahoituksella. Tästä syystä osa rahoituksesta vielä käyttämättä.

Helsingin alue

- Digitaalinen sisältöaineisto ja multimedia
- Dreamweaver html-editorin perusteet
- Dreamweaver –kurssi
- Kuvankäsittelyn perusteet
- Kuvien skannaus ja käsittely tietokoneella
- Miten teen www-sivuja?
- Opettajana WebCT:ssä
- Oppimateriaalin tuottaminen verkkoon
- WebCT - Pedagoginen iltapäivä
- WebCT + html
- WebCT + tehtävät ja testit
- Verkkomateriaalin teko
- WWW-julkaisemisen perusteet

---

yht. 13

Jyväskylän alue

- Kurssin rakentaminen verkkoon
- Kuvankäsittelyn jatkokurssi (PhotoShop)
- Kuvankäsittelyn perusteet PhotoShopilla
- Materiaalin luominen Optimassa
- Optima-oppimisympäristöön tutustuminen (2 kurssia)
- Peda.net -verkkotyövälineisiin tutustuminen
- Pedagogiset mallit verkko-opetuksessa
- PowerPoint-esityksen tekeminen
- Verkkomateriaalin tuotantoprojekti
- WWW-tuottaminen

---

yht. 11

Kuopion alue

- Digitaalinen kuvaus
- Digitaalivideo-otokset verkkoon -lyhytkurssi
- Esitysgrafiikka
- HTML ja WebCT
- Kuvankäsittelyn perusteet
- Nettisivut FrontPagella
- PDF-dokumentit
- WebCT -työvälineet 1 (7h) ja 2 (6h)
- WebCT:n testit ja kyselyt opetuksessa
- Verkkoviestinnän perusteet (1 ov)
- Www-sivujen tuottamismahdollisuudet

---

yht. 11

Oulun alue

- Excel-perusteet
- Flash
- Kuvia verkkoon (PhotoShop)
- Opettajana Optimassa
- Oppimisympäristöt - vertaileva näkökulma
- Videoilmaisun ABC
- Videoneuvottelu opetuksessa
- Www-materiaalin tuottamisen jatkokurssi (Dreamweaver)
- Www-materiaalin tuottamisen perusteet (FrontPage)
- Www-sivujen graafinen suunnittelu

---

yht. 10

Tampereen alue

- Dreamweaver opettajan työkaluna
- HTML-editoriluento
- HTML-jatko ja CSS
- HTML-perusteet
- Kuvankäsittelyn perusteet ja kuva internetissä

---

yht. 5

Turun alue

- Kuvankäsittelyn perusteet
  - Luento ja sen uudet mahdollisuudet (1 ov)
  - Oppimateriaalin tuottaminen verkkoon
  - Perustietoa opetusteknologiasta
  - PhotoShop 6, syventävä kurssi
  - Työporukka-oppimisolun käyttöönotto
  - Työporukka-oppimisolun uudet ominaisuudet
  - Verkkoympäristön edistynyt pedagoginen käyttö (1 ov)
  - Videomateriaalin tuottaminen verkkoon
-

yht. 9

Kaikille alueille järjestetty yhteinen kurssi

- Ääni sähköisessä julkaisussa - verkkoneuvottelu opetustyössä
-

yht. 1

KAIKKI YHTEENSÄ = 60 taitokurssia